

NAVODILA AVTORJEM ZA PRIPRAVO MONOGRAFIJE V KNJIŽNI ZBIRKI GEOGRAFIJA SLOVENIJE

1 Uvod

Znanstveno knjižno zbirko Geografija Slovenije izdaja Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, zalaga pa Založba ZRC. Zbirka izhaja od leta 1999 in nadaljuje tradicijo zbirke Dela Inštituta za geografijo, ki jo je inštitut izdajal med letoma 1950 in 1968, zalagala pa SAZU. Vsako knjigo zbirke uredita dva člana uredniškega odbora zbirke, ki ga sestavljajo vsi znanstveni sodelavci, višji znanstveni sodelavci in svetniki inštituta.

2 Namen

Zbirka je namenjena objavljanju obsežnejših zaokroženih monografskih del z vseh področij geografije, ki:

- določen problem obravnavajo celovito na območju celotne Slovenije,
- določen problem obravnavajo na ožjem območju, a je problem tipičen za Slovenijo,
- določen problem obravnavajo primerjalno med Slovenijo in tujino.

3 Sestavine

Monografija mora imeti naslednje sestavine:

- naslov (naj bo čim krajši in čim bolj splošen, naj ne vsebuje ločil in podobnih nečrkovnih znakov, kot so na primer vejica, oklepaj, dvopičje, vezaj, pomišljaj, poševnica),
- ime in priimek avtorja (avtorjev) prispevka z naslednjimi podatki: naziv (akademski naziv, izobrazba, delovno mesto), poštni naslov, faks, telefon, elektronski naslov in spletni naslov,
- kratek življenjepis avtorjev (do 1200 znakov s presledki),
- izvleček (od 2000 do 3000 znakov s presledki),
- ključne besede (do 10 besed, po možnosti v ednini),
- abstract (angleški prevod naslova monografije in slovenskega izvlečka),
- key words (angleški prevod ključnih besed),
- seznam vseh poglavij (uporaba funkcije za avtomatsko označevanje in oštevilčevanje ni dovoljena),
- predgovor (ni obvezen, do 8000 znakov s presledki ter imenom, priimkom in akademskim naslovom avtorja predgovora),
- osrednje besedilo (do 200.000 znakov s presledki (brez preglednic))
- preglednice (do 50 enostranskih preglednic, za vsako preglednico manj se besedilo lahko poveča za 4000 znakov s presledki (če monografija nima preglednic, ima besedilo lahko do 400.000 znakov s presledki)),
- slike (do skupaj 100 fotografij, zemljevidov, grafov, shem in drugih grafičnih prilog),
- seznam virov in literature,
- naslovnica (slika v pokončnem formatu skupaj s spremnim besedilom in navedbo avtorja).

4 Besedilo

Monografija naj ima naslove poglavij in naslove podpoglavij označene z arabskimi števki v obliki desetiške klasifikacije (na primer 1 Uvod, 1.1 Metodologija, 1.2 Terminologija) do največ štirih ravni (na primer 1.1.1.1). Obvezna poglavja so Uvod, Sklep ter Seznam virov in literature. Poglavji Seznam slik in Seznam preglednic pripravi uredništvo. Naslovi poglavij in podpoglavij naj bodo čim krajši. Med zaporednima naslovoma različnih ravni (na primer 1.1 in 1.1.1) naj bo vedno vsaj nekaj vrstic besedila. Na isti podravni morata biti vsaj dva naslova (na primer 1.1.1 in 1.1.2).

Besedilo naj ne bo oblikovano (brez različnih poravnav), uporabite le nagnjeni in krepki tisk (na primer normalno Slovenija, nagnjeno *Slovenija* in krepko **Slovenija**). Nagnjeni tisk uporabljajte za tujejezične navedbe in dobesedni govor, krepki tisk pa za besede, ki jih želite poudariti.

Pisanje opomb pod črto na koncu strani ni dovoljeno.

Pri številih, večjih od 9999, se za ločevanje milijonic in tisočic uporabljajo pike (na primer 12.535 ali 1.312.500). Pri pisanju merila zemljevida se dvopičje piše nestično, torej s presledkom pred in za dvopičjem (na primer 1 : 100.000). Med številkami in enotami je presledek (na primer 125 m, 33,4 %), med številom in oznako za potenco ali indeks števila pa presledka ni (na primer 123, km², a₅, 15° C). Znaki pri računskih operacijah se pišejo nestično, razen oklepajev (na primer $p = a + c \cdot b - (a + c : b)$).

Avtorji naj bodo zmerni pri uporabi tujk in naj jih, če je le mogoče, zamenjajo s slovenskimi izrazi (na primer: klima/podnebnje, masa/gmota, karta/zemljevid, varianta/različica, vegetacija/rastlinstvo, kvaliteta/kakovost, maksimum/višek, lokalni/krajevni, mediteranski/sredozemski, kontinentalni/celinski, orientirani/usmerjeni, nivo/raven); znanstvena raven besedila namreč ni v nikakršni povezavi z deležem tujk. Izogibajo naj se uporabi glagola znašati (na primer namesto višina znaša 50 m uporabite višina je 50 m), nahajati se (na primer namesto stavba se nahaja uporabiti stavba je ali stavba stoji).

Izogibajo naj se tudi krajšav, okrajšav in kratic.

5 Citiranje

Avtor naj pri citiranju med besedilom navede priimek avtorja, letnico ter po potrebi številko strani. Več citatov se loči s podpičjem in razvrsti po letnicah, navedbo strani pa se od priimka avtorja in letnice loči z vejico, na

primer: (Melik 1955, 11) ali (Melik, Ilešič in Vrišer 1963, 12; Kokole 1974, 7 in 8). Če ima citirano delo več kot tri avtorje, se citira le prvega avtorja, na primer (Melik s sodelavci 1956, 217).

Enote v poglavju Viri in literatura naj bodo navedene po abecednem redu priimkov avtorjev, enote istega avtorja pa razvrščene po letnicah. Če je v seznamu več enot istega avtorja iz istega leta, se letnicam dodajo črke (na primer 1999a in 1999b). Zapis vsake citirane enote skladno s slovenskim pravopisom sestavljajo trije stavki. V prvem stavku sta navedena avtor in letnica izida (če je avtorjev več, so ločeni z vejico, z vejico sta ločena tudi priimek avtorja in začetnica njegovega imena, med začetnico avtorja in letnico ni vejice), sledi dvopičje, za njim pa naslov in morebitni podnaslov, ki sta ločena z vejico. Če je citirana enota članek, se v drugem stavku navede publikacija, v kateri je članek natisnjen, če pa je enota samostojna knjiga, drugega stavka ni. Izdajatelja, založnika in strani se ne navaja. Če enota ni tiskana, se v drugem stavku navede vrsta enote (na primer elaborat, diplomsko, magistrsko ali doktorsko delo), za vejico pa še ustanova, ki to enoto hrani. V tretjem stavku se za tiskane enote navede kraj izdaje, za netiskane pa kraj hranjenja.

Nekaj primerov (ločila so uporabljena skladno s slovenskim pravopisom):

1) za članke v revijah:

- Melik, A. 1955a: Kraška polja Slovenije v pleistocenu. Dela Inštituta za geografijo 3.
- Melik, A. 1955b: Nekaj glacioloških opažanj iz Zgornje Doline. Geografski zbornik 5.
- Perko, D. 2002: Določanje vodoravne in navpične razgibanosti površja z digitalnim modelom višin. Geografski vestnik 74-2.
- Fridl, J., Urbanc, M., Pipan, P. 2009: The importance of teachers' perception of space in education. Acta geographica Slovenica 49-2. DOI: <http://dx.doi.org/10.3986/AGS49205>

2) za poglavja v monografijah ali članke v zbornikih:

- Lovrenčak, F. 1996: Pedogeografska regionalizacija Spodnjega Podravja s Prlekijo. Spodnje Podravje s Prlekijo, 17. zborovanje slovenskih geografov. Ljubljana.
- Mihevc, B. 1998: Slovenija na starejših zemljevidih. Geografski atlas Slovenije. Ljubljana.
- Komac, B., Zorn, M. 2010: Statistično modeliranje plazovitosti v državnem merilu. Od razumevanja do upravljanja, Naravne nesreče 1. Ljubljana.

3) za monografije:

- Natek, K., Natek, M. 1998: Slovenija, Geografska, zgodovinska, pravna, politična, ekonomska in kulturna podoba Slovenije. Ljubljana.
- Oštir, K. 2006: Daljinsko zaznavanje. Ljubljana.
- Perko, D., Orožen Adamič, M. (ur). 1998: Slovenija - pokrajine in ljudje. Ljubljana.
- Smrekar, A. 2007: Divja odlagališča odpadkov na območju Ljubljane. Georitem 1. Ljubljana.

4) za elaborate, diplomska, magistrska, doktorska dela in podobno:

- Richter, D. 1998: Metamorfne kamnine v okolici Velikega Tinja. Diplomsko delo, Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru. Maribor.
- Šifrer, M. 1997: Površje v Sloveniji. Elaborat, Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU. Ljubljana.

5) za vire brez avtorjev in kartografske vire:

- Resolucija o nacionalnih razvojnih projektih 2007–2013. Vlada Republike Slovenije, Ljubljana, 2006.
- Popis prebivalstva, gospodinjstev, stanovanj in kmečkih gospodarstev v Republiki Sloveniji, 1991 – končni podatki. Zavod Republike Slovenije za statistiko. Ljubljana, 1993.
- Digitalni model višin 12,5. Javne informacije Slovenije, Geodetska uprava Republike Slovenije. Ljubljana, 2005.
- Državna topografska karta Republike Slovenije 1 : 25.000, list Brežice. Javne informacije Slovenije, Geodetska uprava Republike Slovenije. Ljubljana, 1998.
- Franciscejski kataster za Kranjsko, k. o. Sv. Agata, list A02. 1823–1869. Arhiv Republike Slovenije. Ljubljana.
- Buser, S. 1986a: Osnovna geološka karta SFRJ 1 : 100.000, list Tolmin in Videm (Udine). Zvezni geološki zavod. Beograd.
- Buser, S. 1986b: Osnovna geološka karta SFRJ 1 : 100.000, tolmač lista Tolmin in Videm (Udine). Zvezni geološki zavod. Beograd.

Če citirate vire z medmrežja in sta znana avtor in/ali naslov citirane enote, potem se jo navede takole (datum v oklepaju pomeni čas ogleda medmrežne strani):

- Vilhar, U. 2010: Fenološka opazovanja v okviru intenzivnega spremljanja stanja gozdnih ekosistemov. Medmrežje: http://www.gozdis.si/impai/delavnice/Fenoloska%20opazovanja_Vilhar.pdf (19. 2. 2010).

Če je poznan le naslov dokumenta, članka ali publikacije, se navede:

- Konvencija o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine. Medmrežje: <http://whc.unesco.org/en/conventiontext> (8. 8. 2000).
- eGradiva, 2010. Medmrežje: <http://www.egradiva.si/> (11. 2. 2010).

Če pa ni razvidnega ne avtorja ne naslova, se navede le:

- Medmrežje: <http://giam.zrc-sazu.si/> (22. 7. 2011).

Če se navaja več enot z medmrežja brez znanih avtorja in naslova, se doda še številko:

- Medmrežje 1: <http://giam.zrc-sazu.si/> (22. 7. 2011).
- Medmrežje 2: <http://zgs.zrc-sazu.si/> (22. 7. 2011).

Med besedilom se v prvem primeru navede avtorja, na primer (Vilhar 2010), v drugem primeru naslov, na primer (Konvencija ...), v tretjem primeru pa le medmrežje, na primer (medmrežje 2).

Zakone se citira v naslednji obliki (ime zakona, številka uradnega lista, kraj izida), na primer:

- Zakon o kmetijskih zemljiščih. Uradni list RS 59/1996. Ljubljana.
- Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Uradni list RS 64/1994, 33/2000, 87/2001, 41/2004, 28/2006 in 51/2006. Ljubljana.

Če ima zakon dopolnitve, je treba navesti tudi te. Med besedilom se zakon navaja s celim imenom, če gre za krajše ime, ali pa z nekaj prvimi besedami in tremi pikami, če gre za daljše ime. Na primer (Zakon o kmetijskih zemljiščih 1996) ali (Zakon o varstvu ... 1994).

V poglavju Viri in literatura morajo biti navedena vsa dela, citirana v prispevku, ostalih, necitiranih del pa naj avtor ne navaja.

V seznamu literature je treba navesti identifikator DOI, če ga navedeni članek ima. Več informacij o tem je na spletni strani podjetja Crossref (www.crossref.org). DOI navedite v obliki polnega URL naslova brez pike za navedbo (na primer <http://dx.doi.org/10.3986/AGS49205>).

Avtorji naj upoštevajo tudi navodila za navajanje virov lastnika podatkov ali posrednika, če jih le-ta določa.

6 Preglednice in slike v prispevku

Vse preglednice v prispevku so oštevilčene in imajo svoje naslove (podnapise). Uporaba funkcije za avtomatsko označevanje in oštevilčevanje ni dovoljena. Med številko in naslovom je dvopičje. Naslov konča pika. Primer:

- Preglednica 1: Število prebivalcev Ljubljane po posameznih popisih.
- Preglednica 2: Spreminjanje povprečne temperature zraka v Ljubljani (Velkavrh 2009).

Preglednice naj bodo oblikovane čim bolj preprosto, brez senčenj, z enotnimi obrobami, brez krajšanja besedil znotraj preglednice. Preglednice naj ne bodo preobsežne, tako da jih je mogoče postaviti na eno stran in da so berljive.

Vse slike (fotografije, zemljevidi, grafi in podobno) v prispevku so oštevilčene enotno in imajo svoje naslove (podnapise). Uporaba funkcije za avtomatsko označevanje in oštevilčevanje ni dovoljena. Med številko in naslovom je dvopičje. Naslov konča pika. Primer:

- Slika 1: Rast števila prebivalcev Ljubljane po posameznih popisih.
- Slika 2: Izsek topografske karte v merilu 1 : 25.000, list Kranj.

Slike so lahko široke točno 134 mm (cela širina strani) ali 64 mm (pol širine strani, 1 stolpec), visoke pa največ 200 mm.

Zemljevidi naj bodo brez naslova, ker je naveden že v podnapisu. Za legendo zemljevida je treba uporabiti tip pisave Times New Roman velikosti 8 pik, za kolofon pa isto vrsto pisave velikosti 6 pik. V kolofonu naj bodo po vrsti od zgoraj navzdol navedeni: merilo (le grafično), avtor vsebine, kartograf, vir in ustanova oziroma nosilec avtorskih pravic. Pri izdelavi zemljevidov si lahko pomagate s predlogami na spletni strani zbirke. Pri izbiri in določanju barv za slikovne priloge uporabite zapis CMYK in ne RGB oziroma drugih.

Slikovno gradivo (zemljevidi, sheme in podobno) naj bo v formatih .ai ali .cdr, fotografije pa v formatih .tif ali .jpg.

Pri zemljevidih in shemah, izdelanih s programom ArcGIS, kjer so poleg vektorskih slojev kot podlaga uporabljene tudi rastrski sloji (na primer .tif reliefa, letalskega ali satelitskega posnetka in podobno), oddajte tri ločene datoteke. V prvi naj bodo samo vektorski sloji z izključeno morebitno prosojnostjo poligonov skupaj z legendo in kolofonom (izvoz v formatu .ai), v drugi samo rastrska podlaga (izvoz v formatu .tif), v tretji, kontrolni datoteki pa vektorski in rastrski sloji skupaj, tako kot naj bi bil videti končni zemljevid v knjigi (izvoz v formatu .jpg). To je nujno, da tudi natisnjeni zemljevid ohrani ustrezno kakovost.

Pri zemljevidih in shemah, izdelanih v programih CorelDraw ali Adobe Illustrator oddajte dve ločeni datoteki; poleg originalnega zapisa (format .cdr ali .ai) dodajte še datoteko, ki prikazuje, kako naj bo videti slika (format .jpg).

Grafi naj bodo izdelani s programoma Excel ali Corel Draw. Excelove datoteke morajo poleg izrisanega grafa vsebovati tudi preglednico z vsemi podatki za njegovo izdelavo.

Za slikovne priloge, za katere avtor nima avtorskih pravic, mora avtor od lastnika avtorskih pravic pridobiti dovoljenje za objavo. Avtor naj ob podnapisu k fotografijam dopiše tudi avtorja slike, po potrebi pa tudi citat oziroma vir, ki je naveden kot enota v Virih in literaturi. Med besedilo avtor vpiše le naslov slike in po potrebi ime in priimek avtorja slike (fotografije), samo sliko pa odda v ločeni datoteki.

Preglednica: Najpomembnejše prvine preloma za knjižno zbirko Geografija Slovenije.

format	B5
širina ogledala (širina besedila strani)	134 mm
višina zunanjega ogledala (med obema črtama strani)	200 mm
višina notranjega ogledala (višina besedila strani)	188 mm
širina stolpca na strani	64 mm
razmik med stolpcema na strani	6 mm
razmerje širina : višina zunanjega ogledala	1 : 1,5
največje število vrstic na strani	49
največje število znakov v vrstici	100
največje število stolpcev na strani	2
povprečno število znakov na strani	4000

7 Recenziranje

Monografije praviloma recenzirata dva recenzenta, ki sta navedena v kolofonu knjige.

8 Avtorske pravice

Za avtorsko delo, poslano za objavo v knjižni zbirki, vse moralne avtorske pravice pripadajo avtorju, materialne avtorske pravice reproduciranja in distribuiranja v Republiki Sloveniji in v drugih državah pa avtor brezplačno, enkrat za vselej, za vse primere, za neomejene naklade in za vse medije neizključno prenese na izdajatelja.

Avtor sam poskrbi za profesionalni prevod izvlečka in ključnih besed ter obvezno navede ime in priimek prevajalca, ki je naveden v kolofonu.

Če avtor odda lektorirano besedilo, naj navede tudi ime in priimek lektorja. Če je besedilo jezikovno slabo, ga uredništvo lahko vrne avtorju, ki poskrbi za profesionalno lektoriranje svojega besedila.

Če obseg avtorskega dela ni skladen z navodili za objavo in ga avtor sam ne prilagodi v navodilih opredeljenim omejitvam, avtor dopusti izdajatelju, da avtorsko delo po svoji presoji ustrezno prilagodi ali da ga ne objavi.

Avtorju pripada 6 brezplačnih izvodov publikacije. Če je avtorjev več, si 6 avtorskih izvodov razdelijo v enakih deležih ali po medsebojnem dogovoru.

9 Sprejemanje prispevkov

Avtorji morajo prispevke oddati v digitalni obliki, zapisane s programom Word. Digitalni zapis besedila naj bo povsem enostaven, brez zapletenega oblikovanja, poravnave desnega roba, deljenja besed, podčrtavanja in podobnega. Besedilo naj bo v celoti izpisano z malimi črkami (razen velikih začetnic, seveda).

Avtorji monografije morajo priložiti preslikano (prepisano), izpolnjeno in podpisano Prijavnico, v okviru katere je tudi izjava, s katero avtorji potrjujejo, da se strinjajo s pravili objave monografije v zbirki. Prijavnica nadomešča spremni dopis in avtorsko pogodbo.

Prijavnica	
Avtor	
ime:	priimek:
naslov:	
prijavljam monografijo z naslovom:	
za objavo v knjižni zbirki Geografija Slovenije in potrujem, da se strinjam s pravili objavljanja v tej zbirki, ki so navedena v datoteki (skupaj s to prijavnico) na spletni strani zbirke, še posebej z besedilom poglavja o avtorskih pravicah.	
datum:	
podpis:	